

W NUMERZE: Czy to może demokracja * Kino z kinem
* Wieści z Polcji * Uwaga na metale ciężkie *
Zaproszenie na festyn majowy * Ze sportu

WIEŚCI GMINNE

MIESIĘCZNIK SAMORZĄDU GMINY ZAMBROW kwiecień 1993

A miało być tak pięknie.

(artykuł polemiczny)

Polacy to naród walczący. Walczy o pokój i niepodległość, o pracę, o przetrwanie. Polacy potrafią też walczyć z wrogiem, a wróg może być wszędzie. Najgorzej jest wtedy, gdy wróg jest niewidoczny, bowiem trzeba go poszukać. Kiedy nie da się go znaleźć - trzeba go stworzyć, a z tym już Polak potrafi sobie poradzić. Nie ważne czy przeciwnik jest dobrym czy złym człowiekiem. Nawet lepiej, gdy jest dobrym. Dobrego łatwiej zniszczyć. Niszczyć Polak potrafi, gorzej natomiast z budową. Z tym jest znacznie gorzej. Łatwiej jest przyglądać się z boku pracy badawczego. A gdy badawczym jest dobry człowiek i jego budowa przybiera realne kształty, to Polak rusza do niszczenia. Nie może być tak, że jednemu się udało, a drugiemu nie. Lepiej, żeby nikt się nie udało. Polak rozumie demokrację. Demokracja to wolność. Jemu wolno mówić co chce i robić co chce. Z racji tego, wszyscy mówią co chcą i robią co chcą. Antorytety nikną - wszystko i wszyscy atylani w błocie. Jedno wielkie błoto. A miało być tak pięknie...

B. Pac

Strajk w szkołach

Prezydium Ogólnopolskiego Komitetu Protestacyjnego Związku Nauczycielstwa Polskiego, po analizie wyników referendum przeprowadzonego wśród nauczycieli w związku z planowaną przez ZNP strajkiem ostrzegawczym, zdecydowało się zorganizować 22 kwietnia b.r. ogólnopolską akcję protestacyjną. Związkowcy są przeciwni przyjętemu przez Radę Ministrów dokumentowi "Dobra i

nowoczesna szkoła", który wyznacza kierunek rozwoju polskiej oświaty w najbliższych latach. Zdecydowanie odrzucają wysokość proponowanej przez Rząd podwyżki plac w szkolnictwie. Żądają 600 tys. złotych na osobę w pierwszej racie wypłacanej od 1 kwietnia i 340 tys. złotych w drugiej wypłacanej od 1 września.

Jednocześnie ZNP oczekuje niezwłocznego podjęcia rozmów z delegacją rządową w ramach sporu zbiorowego.

Przeprowadzony 22 kwietnia jednodniowy strajk ostrzegawczy polegał na powstrzymaniu się nauczycieli od wykonywania zajęć dydaktycznych.

Na terenie gminy Zambrow w strajku uczestniczyło 11 szkół z 15 jakie tu istnieją. Nie strajkowali nauczyciele ze szkół w Wiśniewie, Zbrzeźnicy, L.O. i Zespołu Szkół Zawodowych w Zambrowie. W większości szkół wiejskich, z wyjątkiem jednej, 100 % kadry pedagogicznej i pracowników administracji przystąpiło do akcji protestacyjnej. Na terenie miasta wskaźnik ten był nieco niższy. W SP nr 4 strajkowało 80 % pracowników, w SP nr 5 - 93 %, w SP nr 3 - 90 %.

Przedszkola i inne placówki opiekuńczo-wychowawcze nie zawiesiły swojej pracy, jedynie ograniczyły się do wyrażenia swojej solidarności ze strajkującymi nauczycielami i udzieliły im swego poparcia.

Jeżeli wysunięte w czasie tego strajku żądania nie zostaną zaakceptowane przez NER to ZNP planuje jako dalszy krok, ogłoszenie następnego strajku, tym razem strajk miałby charakter ciągły.

5 maja ma być przeprowadzony kolejny strajk ostrzegawczy w szkołach, tym razem organizuje go drugi związek zawodowy nauczycieli. Zapowiada się więc gorąca wiosna.

Artur Lewczuk

NIEME KINO

W Zambrowie w pobliżu zalewu przy ulicy Świętokrzyskiej znajduje się opuszczony, nikomu niepotrzebny budynek, wokół którego załatwiają swoje fizjologiczne potrzeby pijani mężczyźni, korzystający uprzednio z gościnnych podwoi kawiarni zwanej "Miłą". Jest on położony w centralnym punkcie miasta, choć jego architektura nie należy już do nowoczesnych, to i tak wyróżnia się jeszcze w brudnym i szarym krajobrazie dumnej zambrowskiej metropolii.

dokończenie ze str. 1

redaguje Bogdan Pac

- * Na wniosek Rady Nadzorczej ZZZ w Zambrowie, Zarząd Gminy przekazał przekazał środki na zakup defibrylatora - specjalistycznego sprzętu pomocnego przy leczeniu stanów zawałowych. Przekazana kwota 45 mln. złotych wystarczy także na zakup drobnego sprzętu typu: igły, strzykawki itp na potrzeby przychodni z terenu gminy.
- * W kwietniu wypłacane są w Urzędzie Gminy środki z tytułu dopłat do produkcji rolnej, rekompensujących częściowo skutki zmian cen oleju napędowego. Wysokość stawki dopłaty wynosi 43 tys. złotych. na 1 ha użytków rolnych (z dopłaty wyłączona jest ziemia klasy 6 KZ i 6 PZ) za okres 6 miesięcy. W sumie w gminie Zambrów Skarb Państwa wyda ok. 100 mln. złotych z tytułu dopłat do paliwa.
- * Zarząd Gminy wsparł działanie Państwowej Straży Pożarnej w Zambrowie, przeznaczając środki na zakup CB- Radia i sprzętu specjalistycznego do ratownictwa drogowego.
- * Na 26 bm zaplanowano obrady XVII Sesji Rady Gminy w Zambrowie. W programie między innymi sprawozdanie z działalności finansowej gminy oraz dyskusja nad udzieleniem absolutorium dla Zarządu.

Kiedyś budynek ten był chlubą zambrowiaków i jeszcze przed dwoma laty mieściło się w nim kino " Kosmos ", które służyło mieszkańcom trzydziści lat z górą. Oddano je do użytku 27 sierpnia 1960 roku i było to przez dłuższy okres czasu jedno z najnowocześniejszych, panoramicznych kin w regionie. Oprócz działalności filmowej prowadzono tu też inne formy rozrywki; przyjeżdżało wiele teatrów objazdowych: lubelski, warszawski, katowicki, zapraszano zespoły estradowe z całego kraju, organizowano przeglądy działalności kulturalnej szkół i zakładów.

Ktoś powie: kultura masowa, nieprofesjonalna, ale czy dziś istnieją w Zambrowie jakieś widoczne formy działalności kulturalnej poza dydaktykami i kursami tańca ?

I chociaż w latach 1988-91 kino nie miało już dawnej publiczności, to jeszcze można było obejrzeć " Greka Zorbę " czy " The Boors ", jeśli ktoś wołał.

Dzisiaj budynek ten znajduje się w opłakanym stanie. Dach przecieka, wewnątrz na ścianach i suficie tworzą się zaciekły i grzyb, tablica rozdzielcza w czasie deszczów zalewana jest wodą, krzesła porozstawiane są w różnych kątach, brak światła i tylko myszy ganiają się po widowni.

Jak można tak marnotrawić coś, co kiedyś wszystkim przynosiło pożytek ? Kogo obarczyć za to winą ?

W latach świetności i później kino podlegało Okręgowemu Przedsiębiorstwu Rozpowszechniania Filmów w Białymstoku (dziś Instytucja Filmowa Dystrybucji Filmów inaczej spółka " MAX ") i z większym lub mniejszym powodzeniem funkcjonowało. Z dniem 1 października 1990 roku przedsiębiorstwo to przekazało budynek wraz z przyległą działką Urzędowi Miasta i Gminy w Zambrowie, a całe wyposażenie kina łącznie z aparaturą sprzedało temuż urzędowi za symboliczną sumę 23 milionów złotych.

Nowy gospodarz zwolnił dotychczasowych pracowników i oddał kino pod zarząd Miejskiego Domu Kultury.

Owczesny kierownik p.J. Jakubowski miał wspaniałe pomysły i wielkie plany. Niestety władze Zambrowa nie dopełniły w odpowiednim czasie formalności zarejestrowania budynku.

5 grudnia 1990 roku nastąpiła zmiana przepisów i weszła w życie nowa ustawa o gospodarce gruntami. Prawo zarządu przekształciło w prawo własności. Zwykle zaniedbanie władz spowodowało, że kino powróciło do poprzedniego właściciela.

Ponieważ Urząd Miasta nie kwapił się ze zwrotem budynku, IPDF wniosła sprawę do sądu administracyjnego w Warszawie

cd. na str. 3

Na rozprawie, która odbyła się 20 września 1991 roku, nie było żadnego przedstawiciela władz z Zambrowa. Wyrok był jednoznaczny - właścicielem jest spółka "Max", która w jakiś czas później zaproponowała Urzędowi Miasta bezpłatną dzierżawę budynku w zamian za utrzymanie go w stanie nie gorszym niż w chwili podpisania umowy i finansowanie bieżących remontów bądź też wykupienie go za ok. 400 mln. złotych. Gdyby władze miasta nie dysponowały wymaganą sumą, wykupu kina mógłby dokonać Urząd Wojewódzki w Łomży i przekazać miastu Zambrów. Nasze władze nie tylko nie skorzystały z żadnej z tych propozycji, ale na grudniowej sesji burmistrz w imieniu zarządu postawił wniosek o likwidację zakładu budżetowego kina "Kosmos".

Właściciel z Białegostoku znalazł więc prywatnego najemcę, pana W. Leszczyńskiego. W budynku miał być klub filmowy, kawiarenka, bilard. Miastety i tym razem się nie udało, po p. Leszczyńskim zostały tylko długi, bałagan i barek, na który cieknie woda.

Urząd Miasta w Zambrowie i spółka "Max" nadal prowadzą bezsensowny i nie kończący się spór, gdy tymczasem budynek marnieje, a młodzież jeździ do kina do Łomży.

IFDF chce nadal sprzedać kino, ale tym razem wycenione na 1.741 mln. złotych lub wydzierżawić za niewielką sumę ok. 5 mln. zł. miesięcznie. Władze Zambrowa w dalszym ciągu nie są jednak zainteresowane ani jednym, ani drugim, bo jak można płacić za coś, co można było mieć za darmo. Jeszcze w październiku ubiegłego roku wystąpiły do Ministerstwa Kultury o przydzielenie tego budynku miastu, ale odpowiedź była negatywna.

Inne instytucje ani prywatni właściciele nie chcą ryzykować wejścia w spór i nowoczesne kiedyś kino dziś jest bezużyteczne.

Największy problem polega na tym, że sam budynek jest własnością IFDF z Białegostoku, a jego wyposażenie i aparatura - Urzędowi Miasta z Zambrowa.

Wiele czasu upłynie zanim te dwie instytucje dojdą do porozumienia, lecz wówczas nie będzie o co kopii kruszyć, bowiem budynek nie będzie się nadawał do prowadzenia jakiegokolwiek działalności.

Z. Cz.

Zaproszenie na festyn

Szkoła Podstawowa i Filia Biblioteczna w Osowcu organizują festyn majowy w związku z czym mają zaszczyt zaprosić wszystkie szkoły i filie biblioteczne w gminie Zambrów do wzięcia w nim udziału.

Spodziewamy się, że każda uczestnicząca szkoła i filia przygotowują 10-15 minutowy program artystyczny, którym zechce się pochwalić. Program może być dowolny według zainteresowania i umiejętności uczniów. Proponujemy dużo atrakcji i gwarantujemy dobrą zabawę.

O dokładnym terminie imprezy zainteresowane szkoły i filie powiadomimy. Prosimy o potwierdzenie udziału do dnia 08.05.93.

KONKURS

Szkolne koło Ligi Ochrony Przyrody przy SP w Laskowcu Starym ogłasza konkurs pod hasłem "Poznajmy i chrońmy naszą przyrodę".

Celem konkursu jest popularyzacja idei ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska przyrodniczego, wyrabianie wśród młodzieży właściwego stosunku do przyrody i nawyku jej poszanowania, troski o zachowanie piękna naturalnego krajobrazu, zapobiegania wszelkim przejawom jej niszczenia.

Do udziału w konkursie zapraszamy uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Zambrów - klasy I - VIII. Nadesłane prace będą oceniane w dwóch kategoriach wiekowych: klasy I - IV i V - VIII.

Prace w dowolnej technice (malarstwo, rysunek, grafika) powinny tematycznie wiązać się z problematyką środowiska naturalnego i jego ochrony. Mogą przedstawiać formy zachowania człowieka w obcowaniu z przyrodą (w lesie, nad wodą, na szlakach turystycznych).

Na odwrocie prac należy podać: imię i nazwisko autora, klasę, adres szkoły, tytuł pracy.

Prace można składać do 15 maja u organizatora lub w Urzędzie Gminy w Zambrowie, który dla zwycięzców konkursu ufunduje nagrody.

ŚMIERĆ NA DRODZE

Na polskich drogach systematycznie rośnie liczba wypadków drogowych, a co za tym idzie nadal obficie leje się krew. Jeżeli przyjąć, że średni szpital rejonowy dysponuje 200 łózkami, to ranni każdego dnia zapełniliby taki obiekt.

Wypadek drogowy to zdarzenie, które często kończy się tragicznie. Potężne straty materialne powodują tzw. kolizje drogowe.

cd. na str. 4

Wzrost wypadków i kolizji drogowych potwierdza tezę, że nie zawsze umiejętności kierowców są dostosowane do szybkich zachodnich wozów, których sporo pojawiło się ostatnio na naszych drogach.

W liczbach bezwzględnych ilość ofiar wypadków w Polsce jest podobna jak w Wielkiej Brytanii i Niemczech, ale kraje te posiadają kilkakrotnie więcej pojazdów samochodowych. Także przerażająca jest tzw. ofiarochłonność. O ile w tych krajach ginie 2-3 osoby na 100 wypadków, to u nas 14 na 100.

Również na terenie miasta i gminy Zambrów sytuacja wygląda źle. W I kwartale 1993 roku dwie osoby zginęły, natomiast 15 osób było rannych, gdy w analogicznym okresie 1992 roku zginęły 3 osoby, a 4 doznały obrażeń ciała. Ogółem w I kwartale 1993 roku podwoiła się ilość wypadków drogowych w porównaniu do analogicznego okresu 1992 roku z 6 do 12. Pod tym względem w województwie łomżyńskim gorzej tylko było na terenie Łomży gdzie zaistniało 15 wypadków drogowych, w których zginęły 2 osoby a 20 zostało rannych. Natomiast na terenie Grajewa wydarzyło się 5 wypadków, w których 6 osób zostało rannych i na terenie Wysokiego Mazowieckiego odnotowano tylko jeden wypadek drogowy, w wyniku którego jedna osoba doznała obrażeń ciała. Reasumując na naszym terenie sytuacja jest poważna.

Częstymi przyczynami wypadków drogowych są nagłe wtargnięcia pieszych na jezdnię wprost pod nadjeżdżające pojazdy oraz poruszanie się pieszych nieprawidłową stroną jezdni. O ile można sobie wytłumaczyć bestroskie zachowanie kilkuletniego dziecka i jego gwałtowne wtargnięcie na jezdnię, o tyle dziwi całkowity brak wyobraźni ze strony osób dorosłych. Ewentualnym tego przykładem był tragiczny wypadek drogowy, jaki zaistniał w dniu 13.03.93 roku na drodze Zambrów - Łomża w miejscowości Zbrzeźnica. Samochód osobowy Fiat 126p kierowany przez mieszkańca Wnory gm. Kobylin Borzyny, jadący w kierunku Łomży, uderzył leżącego na jezdni pieszego, powodując jego natychmiastową śmierć. Wypadek miał miejsce w czasie zaroku, około godziny 19.00. Bezpośrednio przed uderzeniem pieszego samochód Fiat 126p wyniżał inny samochód jadący w przeciwnym kierunku. Oba samochody jechały z włączonymi światłami mijania, a uderzenie pieszego miało miejsce na prostym odcinku drogi. Pieszy miał na sobie ubranie koloru ciemnego i był pod wpływem znacznej ilości alkoholu. Doznał on bardzo ciężkich obrażeń głowy, wskutek których poniósł natychmiastową śmierć. Przybyła na miejsce karetka pogotowia była już zbyt późna. Jedynie pozostała jeszcze praca dla ekipy dochodzeniowej z zambrowskiej policji polegająca na przeprowadzeniu szczegółowych oględzin miejsca zdarzenia w celu ustalenia przyczyn wypadku. Gdy nagle ginie człowiek, prokuratura i policja bardzo skrupulatnie wykonują czynności zmierzające do ustalenia wszystkich przyczyn tej śmierci. Podobnie było i w tej sytuacji. Powołano biegłych z

Zakładu Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w Białymstoku oraz biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego. Wydane opinie pozwoliły na ustalenie przyczyn tego wypadku, którą było znajdowanie się nietrzeźwego pieszego na jezdni poza obszarem zabudowanym. Ponadto pieszy przed najechaniem leżał na jezdni.

I znów przyczyną tragedii był alkohol. 31 letni mężczyzna po zakończonej pracy wspólnie z kolegami udał się do baru w Zambrowie. Niestety później nie było się komu zająć niedawnym kompanem. Sam postanowił udać się do domu, a że mieszkał kilka kilometrów poza Zambrówem musiał dojechać "okazją". Dotarł do miejscowości Poryte Jabłot i wysiadł wysiadł, że jest w pobliżu domu. Lecz prawda była inna i trzeba było pokonać jeszcze kilka kilometrów pieszo, a na to zabrakło już sił. Najprawdopodobniej ze zmęczenia położył się na jezdni celem krótkiego odpoczynku. Jednak nie dane było mu dojść o własnych siłach do domu, dokąd z takim uporem zmierzał. Był to ostatni jego powrót do domu. Tej tragicznej śmierci można był uniknąć. Młody człowiek zapłacił najwyższą cenę ale stanowczo za wcześnie.

Na zakończenie chciałbym ostrzec, że na drogach w okresie wiosennym pojawia się coraz więcej motocykli i rowerów. Należy pamiętać, aby w czasie jazdy nie rozwijać nadmiernej prędkości, ponieważ na drodze mogą oczekiwać różnego rodzaju trudne do przewidzenia sytuacje, w następstwie których może dojść do wypadku.

Zarówno piesi jak i kierowcy prowadzący pojazdy powinni pamiętać, że należy przestrzegać podstawowe zasady prawidłowego poruszania się po drogach. Szczególnie należy zwrócić uwagę na pieszych, którzy ciągle zapominają o jednym, że w bezpośredniej konfrontacji z pojazdem to oni będą pokrzywdzeni. Pamiętajmy, że większości wypadków można uniknąć. Alkohol, roztargnienie, nieuwaga nawet przez ułamek sekundy mogą doprowadzić do wypadku drogowego.

Za pośrednictwem naszej gazety policja zwraca się z apelem o zachowanie na jezdni szczególnej ostrożności.

podkom. Mariusz Zebrowski

KIEDY CHODNIK W ZBRZEŹNICY

Wielokrotna analiza wypadków drogowych z udziałem pieszych potwierdziło fakt, że ich ubiór koloru ciemnego, mało kontrastujący z otoczeniem, powoduje, że kierujący samochodami nie mają możliwości wcześniejszego spostrzeżenia i rozpoznania przyszedłej "ofiary".

cd. na str. 5

Dodatkowo, gdy panują trudne warunki atmosferyczne, wzrasta niebezpieczeństwo zaistnienia wypadku. Przepisy ruchu drogowego zabraniają pieszym znajdowania się na jezdni z wyjątkiem przypadków szczególnych - przy jej krawędzi, jeżeli nie ma poboczy nadających się do ruchu pieszego, na przejściach itp. Trzeba pamiętać, że po jezdni należy poruszać się jedynie lewym pasem.

Na trasie Zambrów - Wygoda zdarzyło się już kilka tragicznych wypadków drogowych, w których piesi byli ofiarami. Szczególnie niebezpiecznym miejscem jest odcinek drogi w miejscowości Zbrzeźnica. Pomimo ograniczenia prędkości, samochody mkną z dużą szybkością, znacznie przekraczając tę dozwoloną. Przy drodze usytuowany jest sklep w pobliżu remiza i szkoła. Niedaleko przystanku PKS panuje duży ruch pieszych. Nikt jednak nie pomyślał, żeby zapewnić im bezpieczne poruszanie się. Do dzisiaj brak jest chodnika, który z pewnością przyczyniłby się do zmniejszenia zagrożenia ze strony pieszych w postaci ich niespodziewanego wtargnięcia na jezdnię. Również kierowcy czuliby się bezpieczniej, gdyby wiedzieli, że przed maską swego samochodu nie zobaczą sylwetki człowieka. Pomimo kłopotów finansowych nadszedł już czas, w trosce o bezpieczeństwo pieszych, żeby pomyśleć o budowie chodnika w Zbrzeźnicy. Z pewnością mieszkańcy Zbrzeźnicy, przedstawiciele samorządu terytorialnego udzielią niezbędnej pomocy w realizacji tego przedsięwzięcia. Wystarczy pójść za przykładem mieszkańców Woli Zambrowskiej, którzy społecznie, w trosce o dobro swoich dzieci i własne, energicznie i z zaangażowaniem wzięli się do pracy i w krótkim czasie wybudowali chodnik do Zambrowa.

podkom. Mariusz Zebrowski

Metale niebezpieczne dla zdrowia

Z pewnością znane jest wszystkim obigowe sformułowanie "nie pal, zdrowszy umiesz", można to potraktować dużo szerszej i nie ograniczać się jedynie do nalogu palenia. Sformułowanie to jest niewątpliwie prawdziwe, ale również krótkowzroczne.

Bzisi już nikt chyba nie może powiedzieć, że nie słyszał choć trochę o zagrożeniach, jakie może nieść skażenie środowiska naturalnego, w którym dane jest nam żyć. Na swoje nieszczęście człowiek znajduje się na końcu łańcucha pokarmowego gleba -> roślina -> zwierzę -> człowiek.

Niewątpliwie płaciny wysoką cenę za tzw. postęp cywilizacyjny, który zryknie, nie wiadomo czemu kojarzony jest wyłącznie z rozwojem przemysłowym. Efektem tego rozwoju jest między innymi skażenie środowiska metalami ciężkimi jak np: ołów, kadm, rtęć, beryl, arsen. Skutki skażenia tymi metalami są

na ogół odległe w czasie i mogą mieć wpływ na zdrowie dalszych pokoleń, a to czyni nas odpowiedzialnymi za zdrowie nasz wnuków czy prawnuków.

Jeżeli metale ciężkie znajdują się w produktach roślinnych czy zwierzęcych, to nie ma metody, by je usunąć przed spożyciem. Stąd też szacuje się, że 100 - 120 tys. ha gleb w Polsce powinno być wyłączone z produkcji rolnej. Są to w większości gleby województwa katowickiego i te, które znajdują się w okolicach wielkich zakładów przemysłowych.

Stwierdzono, że 80 - 90 % metali ciężkich trafia do naszego organizmu poprzez spożywanie produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, resztę wdychamy.

Jednym z najbardziej powszechnych i niebezpiecznych spośród metali ciężkich jest ołów. Tam, gdzie stwierdzono większe jego stężenie, w wodzie i biosferze, zaobserwowano też wyższe wskaźniki śmiertelności z powodu nowotworów nerek, żołądka i jajników, a także białaczek i mięsaków limfatycznych.

Ołów już przez starożytnych uważany był za przyczynę chorób umysłowych. Wysłunięto nawet hipotezę, że Rzym upadł z powodu ołowiu. Rzymianie nie żalowali sobie wina, a było ono przygotowywane w ołowianych kociach.

Współcześnie dużą odpowiedzialnością za zaburzenia psychiczne spowodowane ołowiem obarcza się samochody, których silniki pracują na popularnych etylinach. Stąd też w bardziej zasobnych krajach niż nasz standardem stają się paliwa bezołowiowe.

Dzieci żyjące w atmosferze zatrutej ołowiem ze spalin samochodowych, wykazują opóźnienie w rozwoju psychicznym, nadmierną pobudliwość a jednocześnie ośpienie, zachowanie agresywne i mniejsze zainteresowanie zabawą niż normalnie. Ołów bezprzeznacznie powoduje uszkodzenie mózgu, przy czym najbardziej cierpią ludzie, których nie stać na ucieczkę z miasta na świeże powietrze oraz ci, którzy mieszkają przy szosach i są wobec spalin bezbroni.

Ołów nie tylko wdychany, ale my go również zjadamy. Według szacunków prof. Miny Baryłko-Piekielnej, przy średnim poziomie skażenia produktów żywnościowych zjadanych przez nas: 33 % ołowiu pochodzi z pieczywa i przetworów zbożowych, 32 % z ziemniaków i warzyw, 15 % z mięsa i jego przetworów i 4 % z owoców.

W sytuacji, gdy nie posiadamy możliwości zmiany naszego otoczenia, to przed zatruciem ołowiem możemy się bronić dostarczając naszemu organizmowi: magnez, żelazo, wapń, cynk i witaminy. Magnez zmniejsza toksyczność ołowiu i ułatwia jego wydalanie na zewnątrz.

Nie mniej szkodliwym pierwiastkiem od ołowiu jest kadm. Nadmiar kadmu może prowadzić do wszelkiego rodzaju nowotworów, prowadzi do deformacji układu kostnego (wypłukuje wapń), uszkodzenia nerek i innych narządów.

Rośliny przyswajają kadm w dużych ilościach i w przyspieszonym tempie w obecności superfosfatu, jeżeli go nie ma, wówczas chłonie go w minimalnej ilości.

cd. na str. 6

Metale niebezpieczne dla zdrowia

dokończenie ze str. 5

Przyswajalność kadmu można zmniejszyć poprzez podanie selenu.

Rtęć w naszych organizmach kumuluje się powoli, początkowo działa bezobjawowo. Nieodwracalne zmiany w organizmie poprzedzają: nudności, bóle i zawroty głowy, zapalenie dziąseł, trudności z koncentracją, bezsenność, wypadanie włosów. Dopiero później pojawiają się zaburzenia mowy, stany lękowe, nerwowość lub ospałość. Rtęć niszczy również białe ciała krwi co prowadzi do spadku odporności organizmu. Jednak rtęć najbardziej niebezpieczna jest dla płodu, powoduje niejednokrotnie dziedziczne obciążenie. Podobnie jak w przypadku kadmu i tu selen może nas uratować przed trującym działaniem rtęci.

Lista szkodliwych substancji chemicznych niszczących permanentnie nasze zdrowie jest zdecydowanie dłuższa od przedstawionej. Niestety proces usuwania skutków degradacji środowiska naturalnego posuwa się zbyt wolno. Aktualnie Polska jest trzecim krajem obok Niemiec i Węgier w którym zdrowiu i życiu zagrażają metale ciężkie.

R.Z.

Na podstawie AGROBAZAR Nr 1(23)

WIADOMOŚCI SPORTOWE

- * Nie wiedzie się piłkarzom zambrowskiej "OLIMPIA" w rozgrywkach trzeciej ligi. Zespół zajmuje ostatnie miejsce w tabeli i praktycznie stracił szansę na utrzymanie się wśród trzecioligowców.
- * Z różnym powodzeniem wiedzie się w rozgrywkach brydżystów, reprezentującym barwy ZKS "OLIMPIA". Nie udało się utrzymać w lidze makroregionalnej I zespołowi - benia - minkowi tej ligi, natomiast II zespół zajął 3 miejsce w rozgrywkach ligi okręgowej i ma szansę na awans do ligi makroregionalnej.
- * 17 bm w świetlicy w Hroczkach odbyły się gminne zawody w tenisie stołowym mężczyzn. W poszczególnych kategoriach najlepsze miejsca zajęli:
  - do 15 lat: 1. Albert Golebiewski(SP Osowiec), 2. Adam Żelaźnicki(SP Hroczi), 3. Piotr Kowalewski(SP Wiśniewo)
  - 4. Piotr Świerżewski(SP Osowiec),

- od 15 do 25 lat: 1. Mariusz Gwardiak(Hroczi), 2. Wojciech Kos(Hroczi), 3. Mariusz Dyszczyk(Hroczi),
- powyżej 25 lat: 1. Leszek Szczepański(Osowiec), 2. Waldemar Parafiński(Hroczi), 3. Bogdan Pac(UG Z-ów), 4. Waldemar Morysewicz(Wiśniewo).

Ogółem w zawodach wzięło udział ponad 30 zawodników. Nagrody ufundował Zarząd Gminy w Zambrowie

B. Pac

Fraszki

Zbyszka Katarzyńskiego

BEZKARMI

Kielatwo z afer się rozlicza
Tych, co gest mają - Kozakiewicza.

O ENERYCIK

Choć innym płace co kwartał rosna,
Jemu już nic się nie podniosło.

DRUGA JAPONIA

Niedługo Polska Japonię przeskoczy.
Już od zerkania na wschód many
skośne oczy.

POSZUKIWANIA

Nciąż o dobrobyt pytamy wszędzie.
Nie ma ! Nie było i nie będzie !

ANASTAZIA I OKAZJE

Niejeden poseł usta swe zasłania
Nie przed palnięciem głupstwa,
Ale z niewyspania.

Redaguje zespół w składzie : Zdzisława Czapska, Artur Lewczuk
Bogdan Pac, Ryszard Zdanowski,
Mariusz Zebrowski

Wydawca : Urząd Gminy w Zambrowie, ul. Fabryczna 3, tel. 46-18,
28-88, fax 20-69

Nakład : 200 egz.

BANK SPÓŁDZIELCZY W ZAMBROWIE

zaprasza do nowego lokalu przy ul. Świętokrzyskiej 1.

Zawiadamiamy, iż z dniem 11 marca 1993 r. zostały zmienione oprocentowania środków na rachunkach i kredytów - obecnie wynoszą w stosunku rocznym:

I OSZCZĘDNOŚCI

1. Środki na rachunkach bieżących, pomocnicze oraz płatne na każde żądanie - 5 %.
2. Rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe - 6 %.
3. Wkłady oszczędnościowe, lokaty terminowe osób fizycznych i podmiotów prawnych - 5 %.

RACHUNKI LOKAT TERMINOWYCH

4. Wkłady terminowe 3 miesięczne (do kwoty 50 mln.zł.) - 30 %.
(powyżej 50 mln.zł.) - 31 %.
5. Wkłady terminowe 6 miesięczne (do kwoty 50 mln.zł) - 35 %.
(powyżej 50 mln.zł.) - 36 %.
6. Wkłady terminowe 12 miesięczne - 38 %.
7. Wkłady terminowe 24-36 miesięczne - 43 %.
8. Przedpłaty na samochody - 38 %.
9. Wkłady na budownictwo mieszkaniowe - 41 %.

LOKATY TERMINOWE PODMIOTÓW PRAWNYCH W KWOTACH

300 mln. zł. i wyższych oprocentowane są o jeden punkt wyżej.

W przypadku przedterminowej wypłaty depozytu terminowego oprocentowanie depozytu ustala się w wysokości oprocentowania wkładów płatnych na każde żądanie.

Z dniem 1 kwietnia 1993 roku - Bank Spółdzielczy w Zambrowie nie stosuje kapitalizacji kwartalnej od rachunków:

- a) z wkładami płatnymi na każde żądanie, oszczędnościowo-rozliczeniowych
- b) od wkładów terminowych osób fizycznych, podmiotów gospodarczych i innych jednostek organizacyjnych.

KAPITALIZACJE KWARTALNA zastępuje się następującymi zasadami kapitalizowania odsetek:

- a) od wkładów płatnych na każde żądanie oraz rocznych - na koniec każdego roku kalendarzowego
- b) od wkładów terminowych osób fizycznych, podmiotów gospodarczych i innych jednostek organizacyjnych - po zakończeniu okresu zadeklarowania.

Z dniem 1 kwietnia 1993 roku odstąpiono od gromadzenia wkładów terminowych 36 miesięcznych.

I I KREDYTY

Z dniem 11 marca 1993 roku oprocentowanie ustalono w wysokości:

1. Kredyty na cele rolnicze i budownictwo mieszkaniowe-	41 %.
2. Kredyt rzemieślniczy, usługi i handel	- 46 %.
3. Kredyt członkowski	- 45 %.
4. Kredyt płatniczy	- 44 %.
5. Kredyt gotówkowy ratalny	- 50 %.
6. Kredyt przeterminowany	- 70 %.
7. kredyt refinansowy	- 35 %.

Oprocentowanie kredytów preferencyjnych uzależnione jest obecnie od wysokości dopłat z budżetu państwa i wynosi obecnie 20 % na kredytowanie zakupu ziemi, a 14 % na kredytowanie skutków ubiegłorocznej suszy.